

med demokratin både som majoritetsstyrelse och som värn för friheten.

De flesta torde "rent teoretiskt" erkänna de faror som här berörts. Men det är svårt att i det enskilda fallet få gehör för allmänna principer — de ter sig gärna för stora, för vaga, för

långsiktiga för att brukas vid lösningen av dagens frågor. Den enda möjligheten är att känslan för dessa principer blir så medveten och bestämd att den ständigt annämler sig som ett motiv vid handlandet — för valmannen likaväl som för folkrepresentanten och byråkraten.

Hr Undén som läromästare i vad man bör säga och skriva i utrikespolitiska ting — det är i och för sig en utmaning. Under sina senaste ministerår har hr Undén hunnit med att direkt eller i genomskinliga omskrivningar göra bland annat följande påståenden: att Rysslands ockupation av de baltiska småstaterna var helt i sin ordning på grund av att dessa stater var för obetydliga och ur demokratisk synpunkt inte höll måttet, att den svenska statsledningen står lika främmande för borgerlig kapitalism och för kommunistisk diktatur, dvs. för USA och Ryssland, att en rysk aktion mot Finland inte skulle ändra vår kurs, att svensk socialdemokrati genom sitt förädlade exempel kan påverka de ryska härskarna i demokratisk riktning. Dessa exempel på grova blamager skulle kunna mångfaldigas; det är inte för mycket sagt att utrikesministerns tal varit och är en svår belastning för Sverige. Den utrikespolitik som följs är dålig, enligt vår uppfattning, men den är lysande i jämförelse med det sätt på vilket den försvaras av sin främste talesman. Hr Undéns kolleger och medarbetare har ett stort ansvar för att de inte mera energiskt inskridit gentemot en person vars förlöpnings blir så mycket pinsammare som de inte flödar fram ur temperament och lidelse, utan kommer inramade i torra och platthet.

Hr Undén vill ha likriktning:

D • N
22/8 1950

Hr Undéns senaste blamage

I söndags vände sig utrikesministern med en blandning av kritik och förmaning till de tidningar som verkar för en nyorientering i svensk utrikespolitik. "Det vore tilltalande", förklarade han, "ifall dessa alliansvänner med hänsyn till statsmakternas hållning lade ner sin propaganda även efter valdagen för att inte försvåra och framkalla missuppfattning om den i demokratisk ordning beslutade utrikeskursen."

Hr Undén som läromästare i vad man bör säga och skriva i utrikespolitiska ting — det är i och för sig en utmaning. Under sina senaste ministerår har hr Undén hunnit med att direkt eller i genomskinliga omskrivningar göra bland annat följande påståenden: att Rysslands ockupation av de baltiska småstaterna var helt i sin ordning på grund av att dessa stater var för obetydliga och ur demokratisk synpunkt inte höll måttet, att den svenska statsledningen står lika främmande för borgerlig kapitalism och för kommunistisk diktatur, dvs. för USA och Ryssland, att en rysk aktion mot Finland inte skulle ändra vår kurs, att svensk socialdemokrati genom sitt förädlade exempel kan påverka de ryska härskarna i demokratisk riktning. Dessa exempel på grova blamager skulle kunna mångfaldigas; det är inte för mycket sagt att utrikesministerns tal varit och är en svår belastning för Sverige. Den utrikespolitik som följs är dålig, enligt vår uppfattning, men den är lysande i jämförelse med det sätt på vilket den försvaras av sin främste talesman. Hr Undéns kolleger och medarbetare har ett stort ansvar för att de inte mera energiskt inskridit gentemot en person vars förlöpnings blir så mycket pinsammare som de inte flödar fram ur temperament och lidelse, utan kommer inramade i torra och platthet.

Hr Undén vill ha likriktning:

då statsledningen talat skall menigheten vara tyst. Hur djupt odemokratisk denna uppmaning är behöver inte understrykas, inte heller att den i en press med känsla för självständighet och ansvar kommer att totalt ignoreras. Det motbjudande ligger vidare däri att det är en konstlad enighet som anbefalles; vi skall låtsas ha en annan mening än den vi har för att göra hr. Undéns politik lättare att genomföra. Det är alla maktägandes gamla älsklingstanke: hur härligt vore det inte att regera utan opposition, att ha pressen som en instämmande kör i fonden, inte som organ för kritik och debatt. Även på andra områden möter vi samma tendens inom den socialdemokrati som sträcker händerna efter statspartiets stabila maktställning och i opposition börjar se ett sabotage mot staten. Utan opposition, utan

kritik skulle regleringar och ingrepp knappast observeras, misstagen skulle bli statsmanagärningar. Hr Undén skulle bli en stor utrikesminister, hr Vougt en stor försvarsminister och hr Hall skulle fortfarande vara en stor finansminister. Man förstår att perspektivet lockar — men borde man inte söka hålla tyst om sin längtan?

Alla hoppas på enighet i försvarsfrågan, en enighet som inte skall innebära underkastelse inför någons krav, utan en uppgörelse mellan förhandlande. I utrikespolitiken vore en liknande enighet för den närmaste framtiden möjlig under förutsättning av att minimikraven om skandinaviska underhandlingar och ett klart markerande av västorienteringen uppfylldes. Lägets allvar tycks nu ha gått upp för alla; till och med hr Undén observerar att "Koreakriget angår hela världen". Den första konsekvensen av detta läge är samlingen rörande försvarsfrågan i detta ords egentliga mening; den andra konsekvensen borde bli samling kring sådana begränsningar av isoleringspolitiken som är nödvändiga för försvaret och därmed kan bli avgörande för freden.